

MEENSEL-KIESEGHEM, A. WAUTERS, 1882

Bodemgesteldheid, hydrografie (watergesteldheid)

Het grondgebied van Meensel ligt op een plateau dat gericht is op het noord-westen en het westen; rond Kiezegem dorp bevindt zich vooral een golvend landschap, met toch enkel hoge heuvels. Het hoogste punt bevindt zich ten noorden van de hoeve *Nyссерode*, waar de hoogte 93 meter ten opzichte van het zeeniveau bedraagt.

De bodem is als volgt samengesteld : in het zuidelijk deel door het Rupeliaan systeem (1), hier is het zand geelachtig en klei bevattend, welk begrensd is met een uitgestrekte strook gevormd in de Bolderiaanse periode (2), elders eerder witachtig gekleurd welke zo een brede band trekt van oost naar west en zich verder zet tussen Meensel en Kiezegem naar het zuid-westen, in het noordelijk door het Diestiaans systeem (3), welk specifiek gekarakteriseerd wordt door ijzerzand, en wat, vertrekkend van Kiezegem, praktisch de gehele streek bedekt welke zich uitstrekt van naar het oosten toe, tot aan de Velp, en naar het noorden tot aan de Demer. Het bolederiaans systeem is te vinden onderaan en bovenaan de hoogtes in Meensel en het Diestiaans systeem is te vinden op de hoogtes van Kiezegem; elders is de ondergrond bedekt met 'limon hesbayen' haspengouws leem (4). De velden, over het algemeen zanderig, hier en daar kleiachtig of drassig, hebben een middelmatige vruchtbaarheid.

De gemeente wordt bevoeid door *de Winghe*, *de Slekkebeek*, *de Boeckhout beek*, *de Glabbeek* en *de Koeybeek*. De *Winghe*, welke afwatert naar de Demer, wordt gevormd door verschillende bronnen welke samenvloeien alvorens het gehucht Neckerspoel te passeren. Één van deze is waarschijnlijk het beekje van Sint-Truiden, waarvan melding wordt gemaakt in het jaar XIII (5) en waarvan de naam zonder twijfel komt van de familie die het landhuis *Ten-Wouwere* bezat. Misschien is het de *Neckersbeke* (1615), welke naam enkele keren voorkomt in *Cappellen*. Vervolgens vormt de *Winghe* de grens tussen Meensel en *Winghe Saint-Georges*, na een verder kronkelig verloop, in het midden van de bossen, en nadat ze verder aangewassen is door de *Slekkebeek*, loopt ze verder door deze laatste gemeente. De *Boeckhout beek* vindt zijn ontstaan in het *Boeckhout Bosch*, te Binkom, en nadat deze Meensel heeft doorkruist, om uit te monden in de *Winghe*.

De *Slekkebeek* doet dienst als grens, over een lengte van ca 1000 m tussen Meensel en *Winghe*; zijn loop vervolgt in de richting van het westen naar het oosten.

De *Glabbeek* of *Meenselbeek* ontstaat iets ten noorden van de Nijsselrodehoeve, zo Meensel en Attenrode scheiden, en dan een bocht te maken en zijn weg verder te zetten tussen Attenrode en Glabbeek.

De *Koeybeek* of *Steenbeek*, afwaterend naar de Demer, loopt van zuid-zuid-west naar oost-noord-oost en vormt de scheiding tussen Meensel en Glabbeek, waarna deze verder loopt door Molenbeek en *Cappellen*. (6)

De aanwezige vijvers beperking zich tot ringsloot, welke grenst aan de brouwerij van *Kieseghem*, en tot twee kleine waterpartijen kortbij de woning van M. Kenes te Meensel.

(1) 'Rupeliaan' : zie uitleg hieronder van *Veerle Lauwers* , www.winar.be

(2) 'Bolderiaan' : “

(3) 'Diestiaan' : “

(4) 'Hesbayen' : “

(5) *Het jaar XIII : de jaartelling onder Napoleon.. of van 23 september 1804 tot september 1805.*

(6) *De huidige naamgeving van de beken, volgens de atlas van de waterlopen: Wingebeek (Neckerspoelbeek), vertakking van Neckerspoel), Kiezegembeek (of Slekkebeek, mondt uit in de Wingebeek), Binkombeek mondt uit in de Wingebeek, Huiskensdries en Kandelaarbeek welke beide uitmonden in de Neckerspoelbeek, Drieskensbeek en Dorpwaterloop vloeien richting Wersbeek, Meenselbeek, Begijnebeek (of Steenbeek, vloeit af naar Kapellen).*

Veerle Lauwers , www.winar.be, verduidelijkt nog :

“...De aangehaalde termen reflecteren geologische afzettingen die op hun beurt weer indicatief zijn voor tijdsperiodes. Zo is het Diestiaan een 6 miljoen jaar geleden te situeren en is het de periode wanneer de zee zich terug trok uit het Hageland (tot aan min of meer onze huidige kust) en waarvan de zandbanken versteend zijn geworden en we nu kennen als onze ijzerzandsteen heuvels.

Een bodem bestaat uit een substraat en vertering van het substraat (in zand, leem, zandleem of kleibodems - met al dan niet aangevoerde pakketten via de wind of via water - het zogeheten alluvium of colluvium - erosiemateriaal). Het substraat bestaat uit geologische afzettingen die zeer oud zijn. In het Hageland bestaat het substraat grotendeels uit glauconiethoudend zand uit het Diestiaan, terwijl in Haspengouw , de leem afzettingen uit het Hesbayaan komen.

Zo is dus:

*Rupeliaan: 34 tot 28 miljoen jaar geleden en gekarakteriseerd door mariene kleiafzettingen (zeer fijn sediment.
Bolderiaan: 21 tot 16 miljoen jaar geleden en de formatie bestaat voornamelijk uit groenig (glauconiethoudend) fijn zand, dat soms wordt afgewisseld met laagjes grof zand of grind, kleilaagjes of (heel af en toe) bruinkoollaagjes. De grindlaagjes bevatten soms haaiantanden of vuursteenklasten.
Diestiaan, 12 tot 4 miljoen jaar geleden glauconiethoudend zand (groen dat door corrosie en luchtdruk naar limoniet naar ijzerzandsteen verweerd).
Hesbayen: 40 tot 28 miljoen jaar geleden, de basis van de formatie is een naar het oosten toe dikker wordende laag groene en grijze klei, gevolgd door een afwisseling van klei- en zandlagen. De top is een laag gelig zand waarin veel schelpfragmenten voorkomen...”*

Bibliografie, bronnen

Popp, *Atlas cadastral parcellaire du royaume de Belgique, commune de Meensel-Kieseghem. Une feuille in-plano. Bruges, avec un tableau indicatif in-folio.*

La Belgique Ancienne et Moderne, Géographie et Histoire des COMMUNES BELGES. Continuation, Arrondissement de Louvain – canton de Glabbeek, Alphonse Wauters, 1882.

Atlas der waterlopen, Meensel-Kiezegem, gemeentehuis.

Veerle Lauwers, www.winar.be